

Oglekļa pēdas nospiedums Latvijas pašvaldībās: Ventspils un Salacgrīvas piemēri

BIEDRĪBA «ZAĻĀ BRĪVĪBA»

JĀNIS BRIZGA

Atbalsta:

Projekts: „Kampaņa zema oglekļa pašvaldību attīstībai”

Kampaņas mērķis - iesaistīt Latvijas pašvaldības klimata slodžu novērtēšanā un klimata aspektu **integrācijā** pašvaldību rīcībpolitikas veidošanā, stiprinot pašvaldību **kapacitāti** darbam ar klimata jautājumiem un izstrādājot **oglekļa pēdas** aprēķina metodiku vietējā (pašvaldību) līmeņa klimata slodžu noteikšanai.

Uzdevumi:

- **Izvērtēt** labās prakses piemērus pašvaldībās, kur veikti oglekļa pēdas aprēķini;
- **Informēt** Latvijas pašvaldības par SEG emisiju samazināšanas nozīmi un iespējām un attīstīt to kompetenci klimata politikas jautājumos;
- **Iesaistīt** (t.sk. kapacitātes celšana un izglītošana) Latvijas pašvaldības klimatam draudzīgas attīstības veidošanā, izmantojot oglekļa pēdas aprēķinus;
- **Izstrādāt** metodiku klimata pēdas aprēķiniem vietējā līmenī;
- **Komunicēt** klimata pēdas izmantošanas iespējas plašākā sabiedrībā.

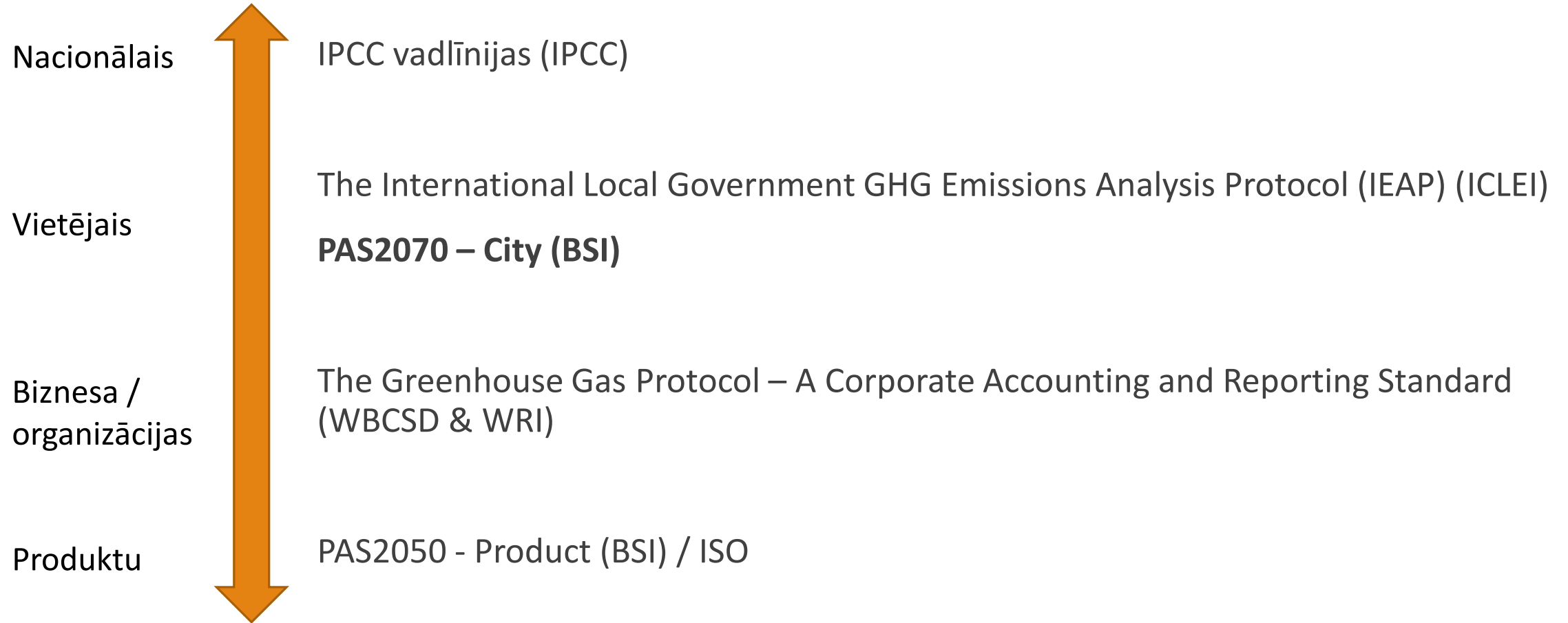
Pilotteritorijas:

- Apzināt datu pieejamību pašvaldībās
- Balstoties uz pieejamajiem datiem, veikt oglekļa pēdas aprēķinus
- Sagatavot pārskatu un rekomendācijas pašvaldībai
- Izmantot kā piemēru / pamatu nacionālās metodikas izstrādē

Atbalsta:

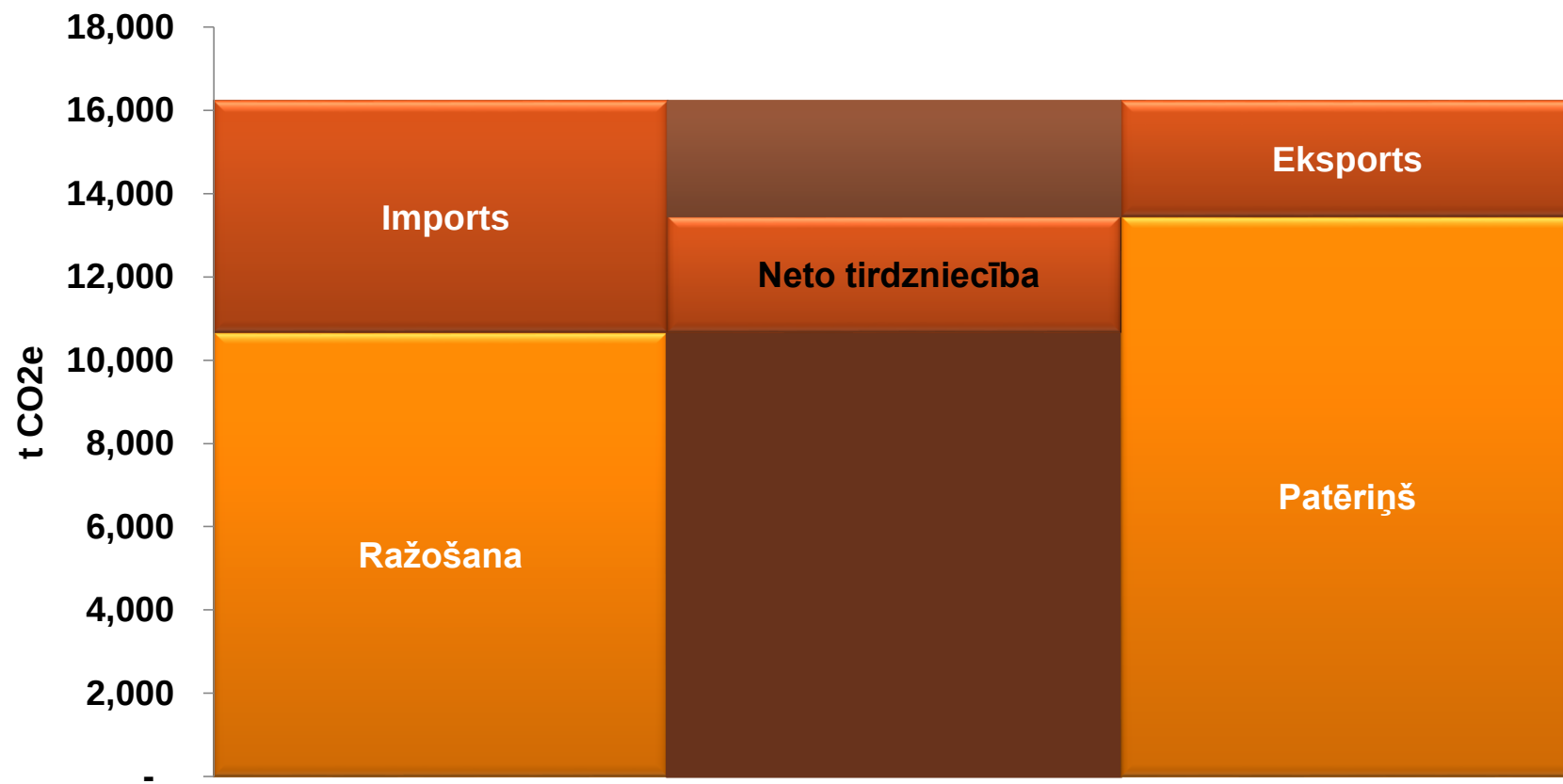

Standarti

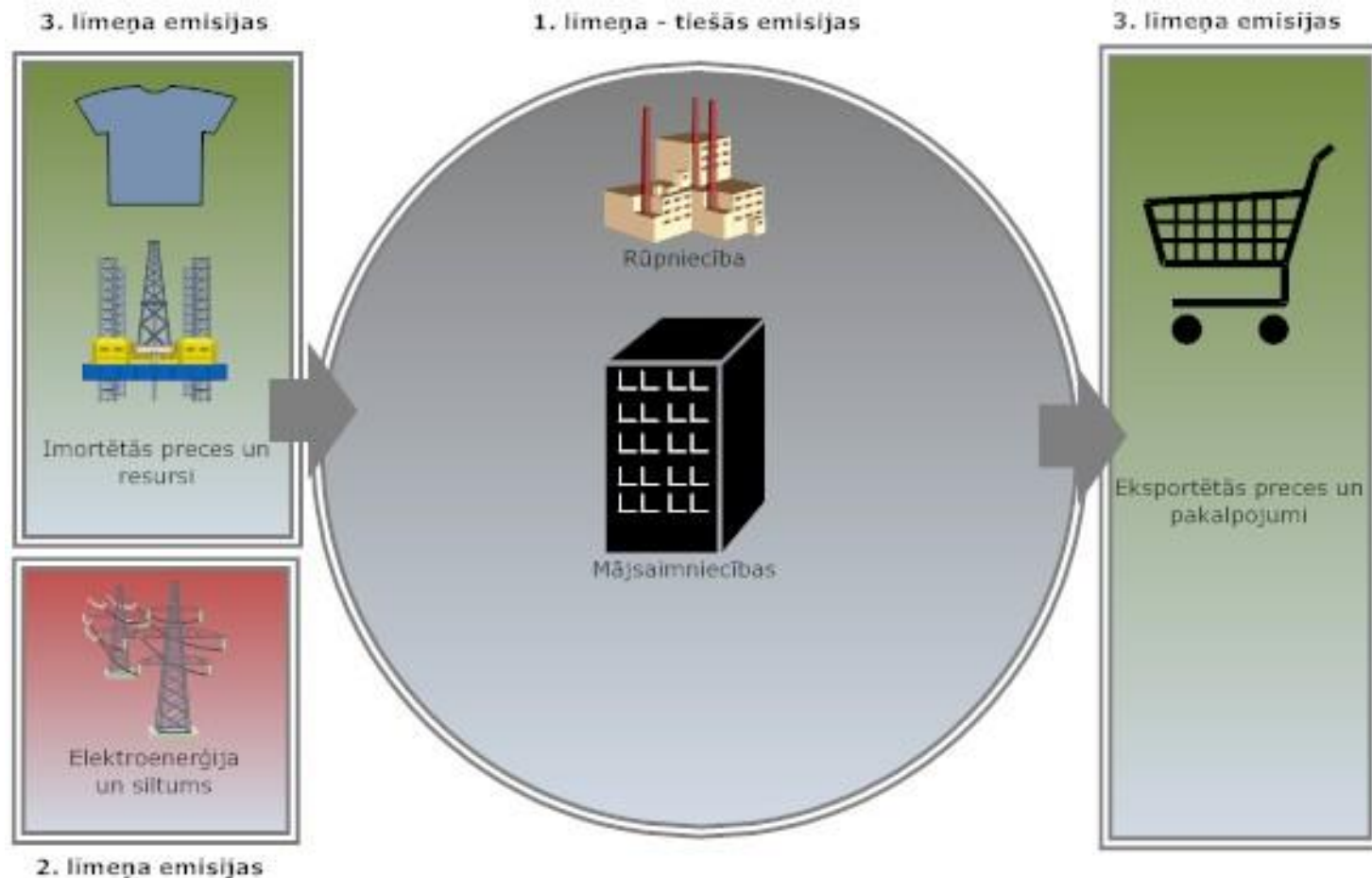
Dažādās pieejas – ražošana, tirdzniecība un patēriņā

- Ražošanas pieeja
- Patēriņa pieeja

Sistēmas robežas

1. līmeņa emisijas (visas pašvaldības, vietējo uzņēmumu un iedzīvotāju tiešās emisijas) – fosilās enerģijas sadedzināšana; vietējais transports, noplūdes u.tml.
2. līmeņa emisijas – netiešās emisijas, kas saistītas ar teritorijā esošo aktivitāšu nodrošināšanai nepieciešamo elektrības, siltumapgādes ražošanu;
3. līmeņa emisijas – visas pārējās iegultās netiešās emisijas, kas radušās saistībā ar aktivitātēm attiecīgajā teritorijā (pārtikas, celtniecības, transporta u.c. preču dzīves ciklā radītās emisijas).

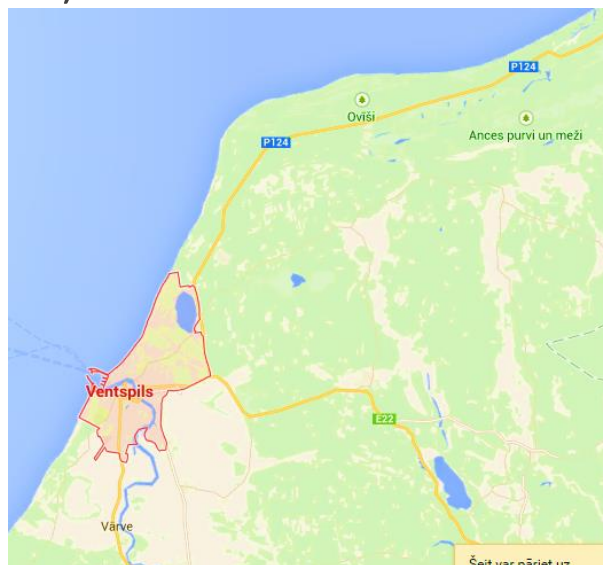

Īss teritoriju raksturojums

Ventspils pilsēta

Iedzīvotāju sk. (2013) – 41 431, no kuriem: 54,1% - sievietes, 45,9% - vīrieši.

Teritorija - 58 km², no kuriem 38 % ir meži, parki un ūdeņi.

Salacgrīvas novads

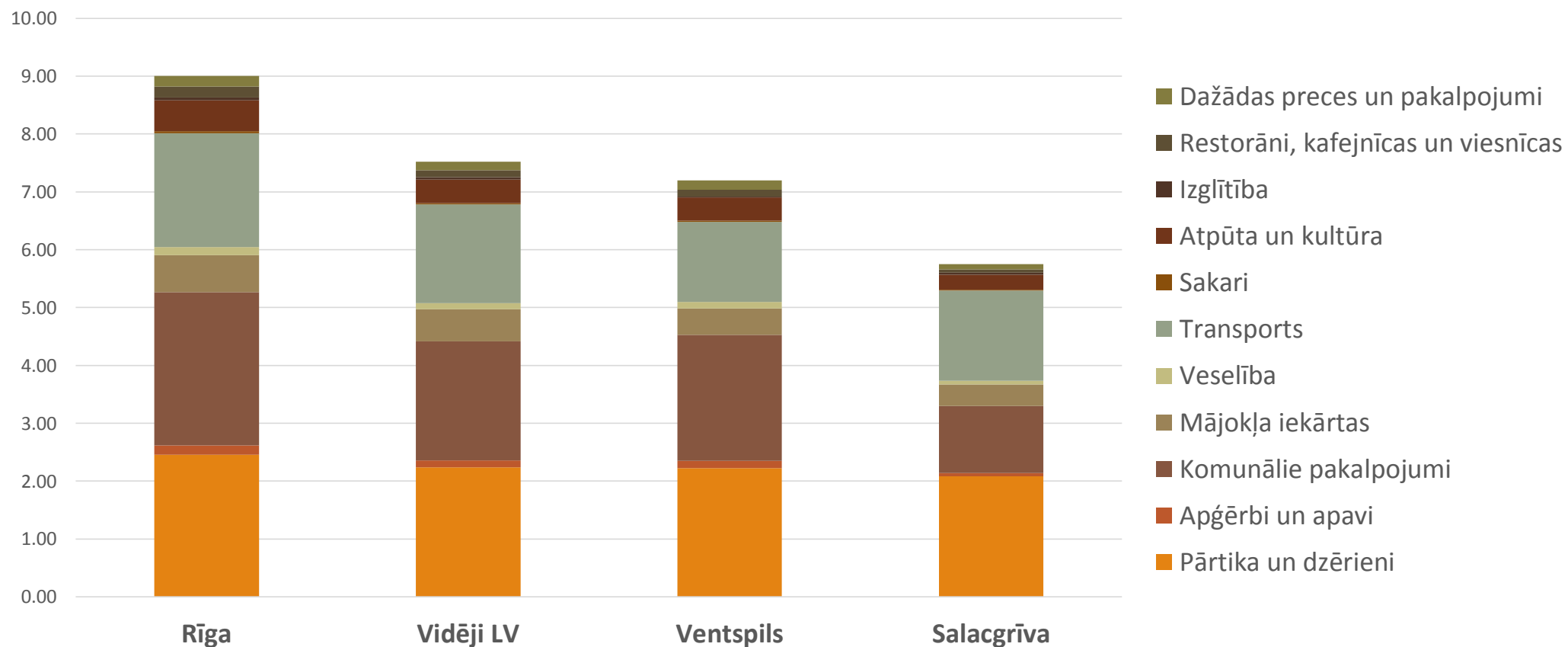
Iedzīvotāju sk. (2013) – 8 182.

Teritorija - 637 km²; LIZ 26,5 % no kopplatības, meži 60 %.

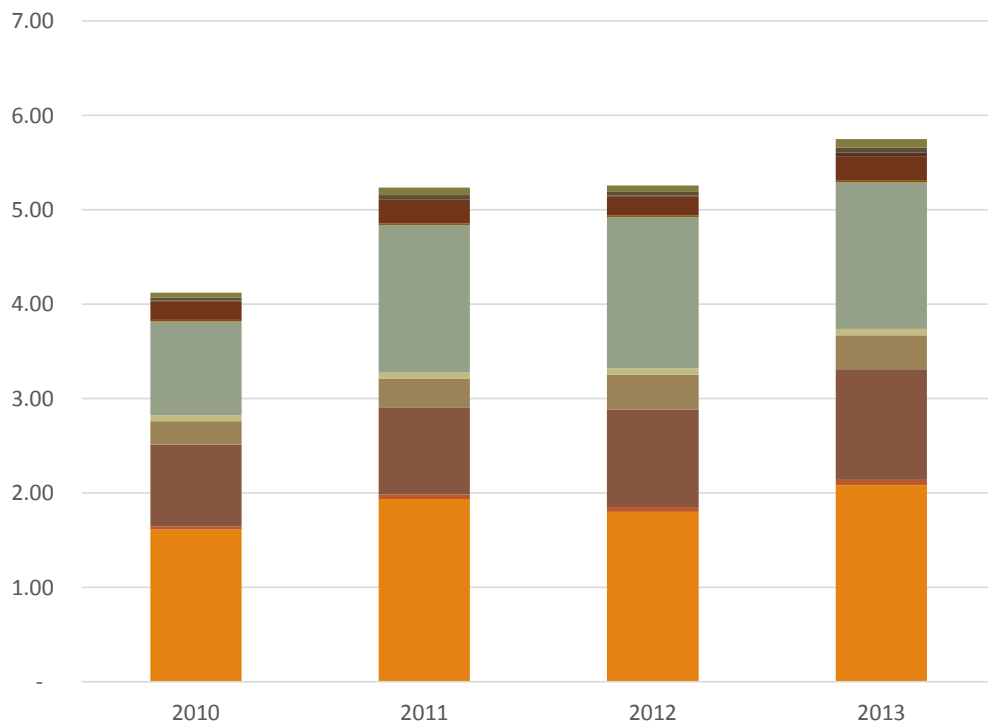
Rezultāti: Patēriņa pieeja

Patēriņa emisijas uz vienu iedzīvotāju (2013) (tCO_{2e}/cap/a) levad – Izvad modelis

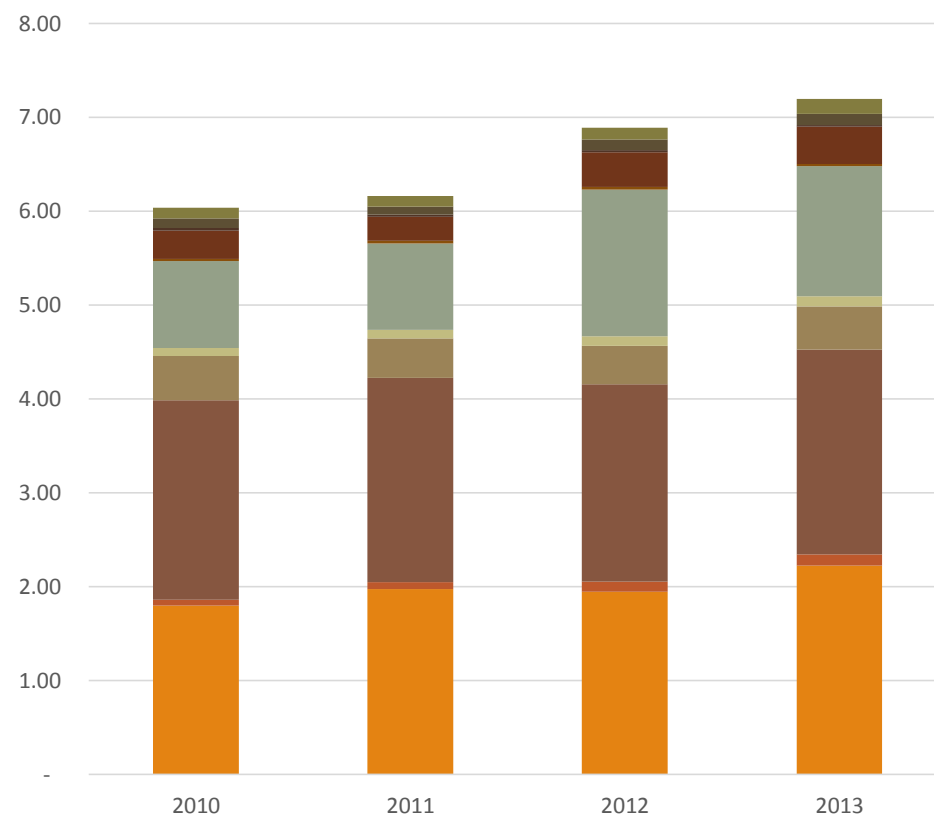

Patēriņa emisiju dinamika

Salacgrīvas novads

Ventspils pilsēta

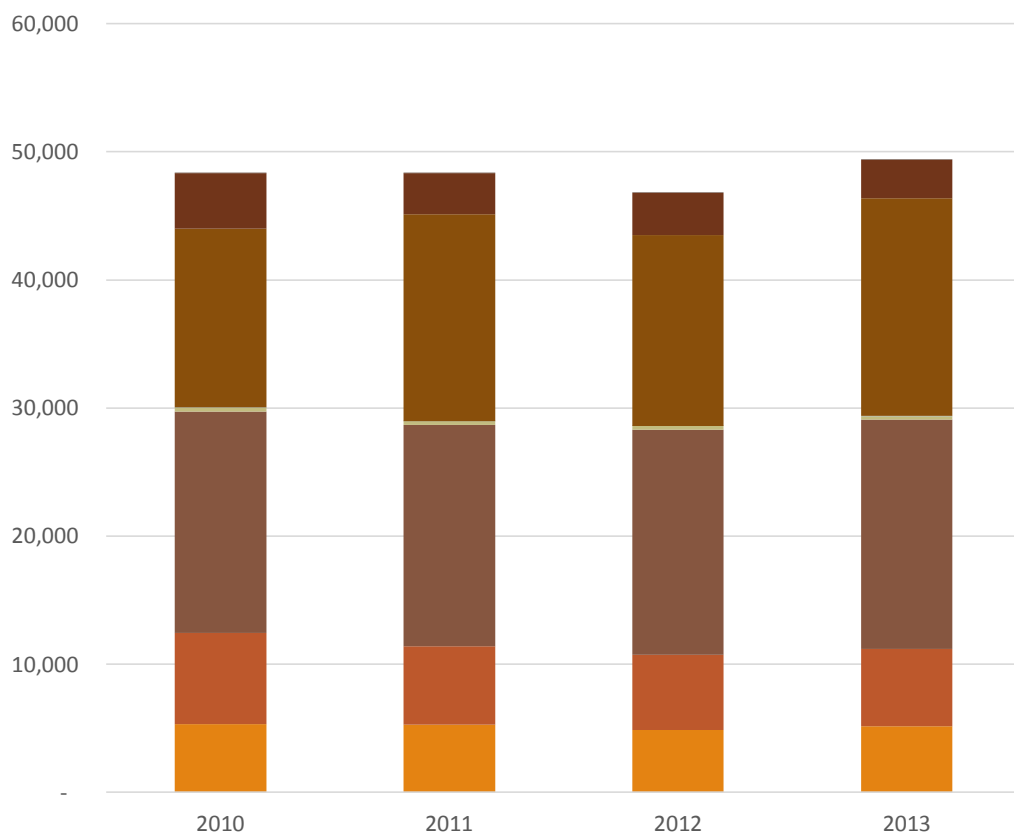

- Dažādas preces un pakalpojumi
- Restorāni, kafējnīcas un viesnīcas
- Izglītība
- Atpūta un kultūra
- Sakari
- Transports
- Veselība
- Mājokļa iekārtas
- Komunālie pakalpojumi
- Apģērbi un apavi
- Pārtika un dzērieni

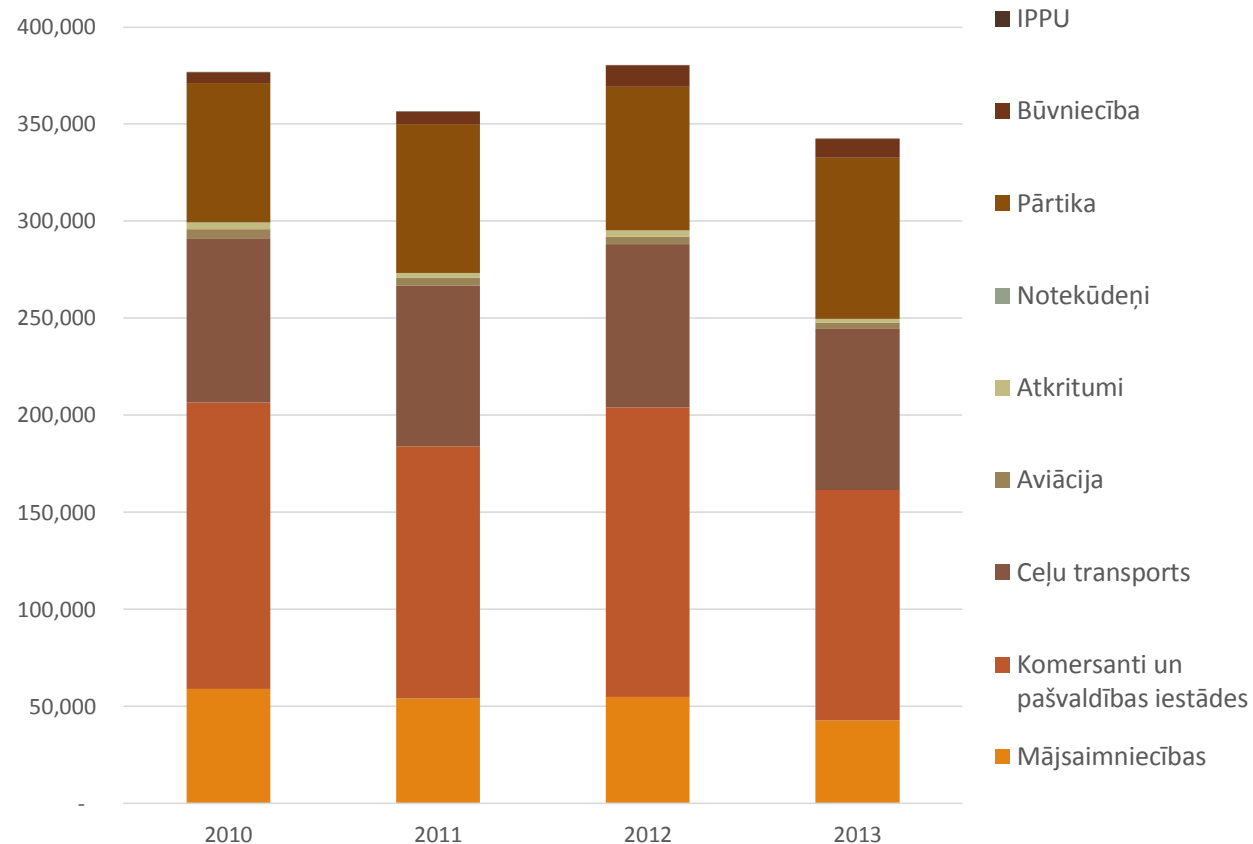
Teritoriālās emisijas

Teritoriālās SEG emisijas (kt CO_{2e}) - PAS 2070 metodika

Salacgrīvas novads

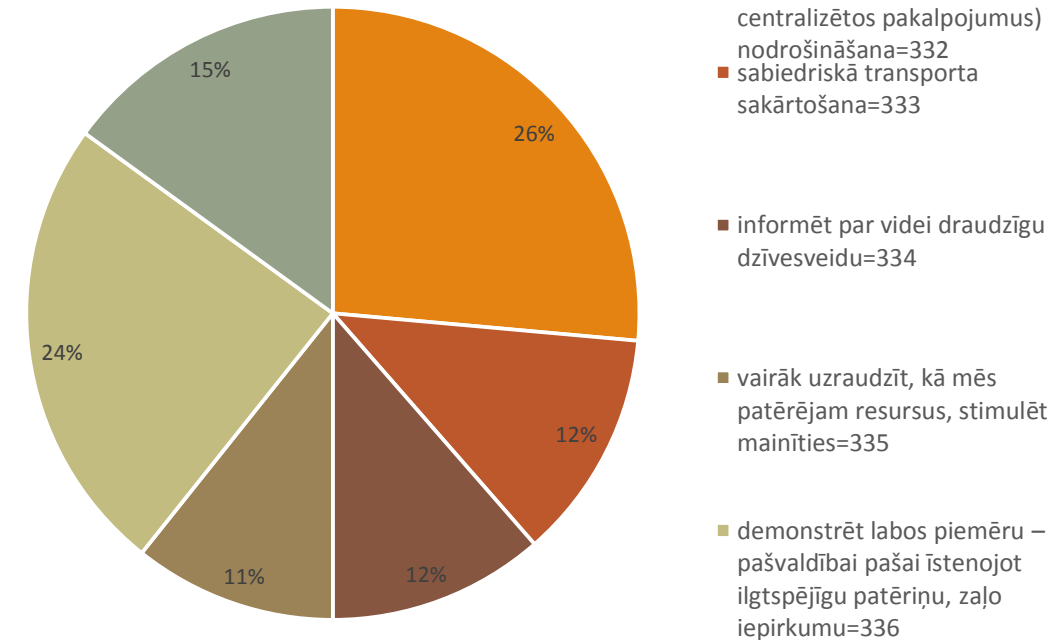
Ventspils pilsēta

Aptaujas rezultāti

- Videi draudzīga rīcība: resursu taupīšana, atkritumu šķirošana, teritorijas sakopšana
- 57 % cilvēku uzskata ka rīkojas videi draudzīgi
- vairāk kā puse šķiro
- 47 % uzskata ka regulāri ēd bioloģisko pārtiku
- Cilvēki būtu gatavi vairāk šķirot, mazāk lietot elektroierīces, uzlabot savas vides zināšanas

Kuras no šīm jomām Jūsaprāt pašvaldībai vajadzētu uzlabot

Secinājumi

- **Energija** (apkure), **autotransports** un **pārtika** veido lielākās emisijas gan Ventspilī, gan Salacgrīvā;
- **Energijas patēriņš** ēkās ir **lielākais** SEG emisijas avots **Ventspilī** (47 % visu emisiju). No 2010. – 2013.g. tas ir **samazinājies par 27 %**, pateicoties izmaiņām energoresursu izvēlē un energoefektivitātes uzlabojumiem;
- **Autotransporta** ir lielākais emisiju avots Salacgrīvā (36 %), kas nav būtiski mainījies arī Ventspilī;
- **Pārtikas** patēriņa emisijas rodas ārpus pilsētas un tām ir tendence **augt** (+16 % Ventspilī; +22 % Salacgrīvā);
- Lielākā daļu emisiju rodas **ārpus Ventspils pilsētas** un **Salacgrīvas novada** robežām;
- **Celtniecība** - betona un tērauda izmantošana būvniecībā veido vēl 2,8 % no SEG emisijām Ventspils pilsētā un 6 % Salacgrīvā.
- Emisijas no **atkritumu apsaimniekošanas, notekūdeņu attīrīšanas un kondicionieru**, saldēšanas iekārtu un ugunsdzēsamo aparātu lietošanas (IPPU) ir nebūtiskas.

Oglekļa pēdas aprēķins

- palīdz saprast **būtiskākās slodzes** un **tendences** un novērtēt veikto pasākumu vides **ieguvumus**
- palīdz **izstrādāt** emisiju samazināšanas **stratēģijas un plānus**
- palīdz emisiju samazināšanas **finansējuma pieasistē**
- stiprina saiti ar **iesaistītajām pusēm** un sociālo atbildību
- stiprina **saiti starp** globālajiem, nacionālajiem un vietējiem **klimata mērķiem**
- palīdz uzsākt diskusiju par ilgtspējīgu dzīvesveidu
- Bet Klimats nav vienīgais vides faktors, ko jāvērtē

Paldies

Jānis Brizga

29118112

janis@zalabriviba.lv